

РЕЦЕНЗІЯ

докторки юридичних наук, професорки Денисової Аліни Володимирівни на дисертацію Терлецького Анатолія Володимировича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування з надання муніципальних послуг в Україні», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Орієнтація влади на споживача публічних послуг простежується в Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2006 р. № 90-р. Реалізація передбачених адміністративною реформою заходів має підвищити якість послуг, зорієнтувати діяльність органів влади на інтереси користувачів.

Ідеологія та заходи адміністративної реформи поширюються і на місцевий рівень, відповідно у концепції реформи згадуються муніципальні послуги, що надаються органами місцевого самоврядування: муніципальні послуги надаються територіальній громаді, громадянам із метою задоволення їхніх потреб органами місцевого самоврядування.

Водночас саме поняття «муніципальна послуга» досить нове для вітчизняної адміністративно-правової теорії, тому слід уважати своєчасним звернення автора до аналізу практики і процедур надання муніципальних послуг, який неможливий без точних уявлень про те, що таке муніципальна послуга.

У наявних публікаціях з адміністративного та муніципального права тема, пов'язана власне з муніципальними послугами, здебільшого розглядається фрагментарно. І хоча деякі питання надання таких послуг були предметом розгляду й обговорення на конференціях та семінарах із сучасних проблем функціонування інституту місцевого самоврядування, проте сьогодні слід уточнити правовий статус органів місцевого самоврядування, сутність питань місцевого значення, види та обсяг повноважень, які мають органи місцевого

самоврядування в питаннях створення комунальних установ (комунальних підприємств), що має важливе методологічне значення в розробленні питань функціонування інституту муніципальних послуг.

Таким чином, актуальність дисертаційного дослідження Терлецького Анатолія Володимировича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування з надання муніципальних послуг в Україні» заперечень не викликає.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано відповідно до Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 р. № 333-р; тематичних планів наукових досліджень Одеського державного університету внутрішніх справ за період 2021–2023 рр. при виконанні теми «Пріоритетні напрямки розвитку реформування правоохоронних органів в умовах розгортання демократичних процесів у державі» (державний реєстраційний номер 0123U103538) та тематики науково-дослідної роботи кафедри адміністративного права та адміністративного процесу «Забезпечення прав, свобод і інтересів людини в сучасних умовах адміністративно-правовими засобами» (державний реєстраційний номер 0121U109272).

Мета дисертаційної роботи полягає в комплексному дослідженні юридичної природи інституту муніципальних послуг як елементу компетенції органів місцевого самоврядування, організаційно-правових засад їх надання в Україні, а також у розробленні пропозицій щодо вдосконалення правового механізму функціонування цього інституту.

Завдання роботи сформульовані конкретно та логічно, що дозволяє всебічно й повно розкрити тему дисертаційного дослідження. Об'єкт і предмет дослідження відповідають меті дисертаційного дослідження та сформульовані відповідно до вимог, які висуваються до такого виду робіт.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані в дисертації, обґрунтовані на високому науковому рівні, мають методологічне та емпіричне підґрунтя. Науково-теоретичною основою дисертаційного дослідження є наукові праці вітчизняних і зарубіжних науковців, нормативно-правові акти.

Достовірність даних підтверджується посиланнями на статистичні дані, офіційну інформацію органів публічної влади. Автором сформульовані власні висновки та пропозиції, які обґрунтовані на належному науковому рівні та мають значне теоретичне і практичне значення.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є однією з перших спроб комплексно на монографічному рівні визначити сутність, зміст та розкрити особливості адміністративно-правових засад діяльності органів місцевого самоврядування з надання муніципальних послуг в Україні, а також розробити відповідні пропозиції та рекомендації, спрямовані на їх удосконалення.

За результатами дисертаційного дослідження дисертантом сформульовано ряд наукових положень, висновків, пропозицій, які містять авторську новизну. Аспірантом встановлено ознаки муніципальної послуги, визначено поняття «муніципальні неадміністративні послуги»; надання муніципальних послуг обґрунтовано як пріоритетний вид діяльності органів місцевого самоврядування. Автор обґрунтував пропозиції щодо вдосконалення функціонування інституту муніципальних послуг в Україні, визначивши, що в системі правового регулювання діяльності органів місцевого самоврядування з надання муніципальних послуг пріоритетне місце належить нормам саме адміністративного права. Заслуговує на схвалення уточнення підходів до класифікації муніципальних послуг, що дозволило дисертанту впорядкувати послуги за сферами надання й виділити серед них дві основні групи, до яких віднесено адміністративні і неадміністративні.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Однак у дисертаційному дослідженні містяться деякі дискусійні положення та незначні недоліки, які потребують додаткових пояснень та уточнень.

1. У підрозділі 1.1. «Муніципальні послуги як складова публічних послуг» автором здійснено спробу систематизувати сучасні підходи до основних категорій дослідження: розглянуто поняття «публічні послуги», «державні послуги», «адміністративні послуги», розведено ці поняття. Разом із тим, на нашу думку, слід було б виокремити місце механізму надання муніципальних послуг в сукупності механізмів державного управління, що надало б можливість проаналізувати закономірності та принципи механізму надання муніципальних послуг як основної форми реалізації органами місцевого самоврядування своїх функцій.

2. У роботі дисертант обґрунтовує доцільність прийняття Адміністративно-процедурного кодексу, указуючи, що такий нормативний акт чітко регламентуватиме порядок і гарантії надання муніципальних послуг громадянам та іншим суб'єктам. Серед аргументів на користь такого нововведення автор виділяє: уніфікацію порядку надання муніципальних послуг; підвищення оперативності та якості надання муніципальних послуг, позитивний вплив на виконавчу дисципліну суб'єктів надання муніципальних послуг. Проте в дисертації відсутній аналіз проєкту Адміністративно-процедурного кодексу України, розробленого Міністерством юстиції та схваленого Кабінетом Міністрів 14 листопада 2012 року. Також, на нашу думку, слід було б урахувати той факт, що деякі положення з указанного проєкту враховано при обговоренні та прийнятті в лютому 2022 року Закону України «Про адміністративну процедуру».

3. У результаті проведеного дослідження здійснено теоретичне узагальнення й запропоновано нове вирішення наукової проблеми адміністративного права, що полягає в розробленні та науковому обґрунтуванні теоретичних і методологічних засад, науково-практичних рекомендацій щодо організації надання муніципальних послуг в Україні. Результати дослідження дозволили сформулювати висновки та рекомендації теоретичного та науково-прикладного характеру для вдосконалення системи надання муніципальних послуг України. Однак, зважаючи на виклики сьогодення, автору варто б було

дослідити питання адміністративно-правових засад функціонування органів місцевого самоврядування взагалі та регулювання надання муніципальних послуг зокрема в умовах воєнного стану в Україні.

Вищенаведені зауваження мають рекомендаційний характер, можуть бути враховані дисертантом при подальших наукових дослідженнях. Викладені вище дискусійні питання не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Практичне значення одержаних результатів.

Висновки, результати та пропозиції, визначені в дисертаційному дослідженні адміністративно-правових засад надання муніципальних послуг в Україні, мають практичне значення в науково-дослідній роботі, правотворчій, правозастосовній та практичній діяльності, та можуть бути використані в навчальному процесі.

Повнота висвітлення результатів дослідження.

Висновки, результати та пропозиції, визначені в дисертаційному дослідженні Терлецького Анатолія Володимировича «Адміністративно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування з надання муніципальних послуг в Україні», достатньо повно висвітлені в наукових публікаціях, доступних для ознайомлення, їх опубліковано в 5-ти наукових статтях, розміщених у наукових виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, 4 тези доповідей – у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій та науково-практичних семінарів.

Оцінка оформлення дисертації.

Дисертаційна робота оформлена відповідно до встановлених нормативних вимог, які ставляться до робіт такого характеру. Порушень академічної доброчесності у дисертаційному дослідженні не виявлено.

Загальний висновок.

З урахуванням позитивної оцінки дисертаційного дослідження, яке виконано на належному науково-теоретичному рівні, можна зробити висновок, що дисертаційна робота Терлецького Анатолія Володимировича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування

з надання муніципальних послуг в Україні» є завершеною працею, яка відповідає вимогам спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:

**завідувачка кафедри
адміністративного права та
адміністративного процесу
Одеського державного університету
внутрішніх справ
докторка юридичних наук, професорка**

Аліна ДЕНИСОВА